

Neovisno povjerenstvo za praćenje uvjeta boravka u zavodima,
postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije
i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine,
strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine
ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina
ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine

Broj: 05/6-50-15-27-39-5/19

Sarajevo, 11. 3. 2019. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA

 BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO	11-03-2019		
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01.02-50.18		548	119

PREDMET: Dostava Izvješća o radu za 2018. godinu

Poštovani,

Na temelju članka 52. stavak (11) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 22/16) i članka 11. stavak (g) Poslovnika o radu Neovisnog povjerenstva za praćenje uvjeta boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 23/11), dostavljam vam Izvješće o radu za 2018. godinu na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

Nezavisna komisija za praćenje uslova boravka u zavodima,
postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije
i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine,
strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine
ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina
ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine

Broj: 05/6-50-15-27-39-4/19
Sarajevo, 21. 2. 2019.

IZVJEŠTAJ

**o radu Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima,
postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju
krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud
Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom
Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i
Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine
za 2018. godinu**

Februar 2019. godine

SADRŽAJ

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE	3
POGLAVLJE II. NADLEŽNOSTI NEZAVISNE KOMISIJE	4
POGLAVLJE III. IZVRŠENJE ZADATAKA IZ NADLEŽNOSTI NEZAVISNE KOMISIJE U 2018. GODINI	5
Odjeljak A. Realizacija zadataka održavanjem sjednica Nezavisne komisije	6
1. Usvajanje Izvještaja o radu Nezavisne komisije za 2017. godinu.....	7
2. Finansijsko poslovanje Nezavisne komisije.....	7
Odjeljak B. Posjete Nezavisne komisije kazneno-popravnim zavodima	8
1. Najavljena posjeta KPZ-u Zenica	8
2. Najavljena posjeta KPZ-u Banja Luka.....	12
3. Najavljena posjeta KPZ-u Mostar.....	16
Odjeljak C. Javnost rada	20
Odjeljak D. Administrativno-tehnička podrška u radu	21
POGLAVLJE IV. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREPORUKE.....	21
a) Zaključna razmatranja.....	21
b) Preporuke.....	23

Na osnovu člana 52. stav (11) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16) i člana 2. stav (6) Poslovnika o radu Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine, Nezavisna komisija za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine, na 39. sjednici, održanoj 21. 2. 2019, usvojila je i Parlamentarnoj skupštini BiH podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

o radu Nezavisne komisije za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine za 2018. godinu

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Nezavisna komisija za praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čiji je potpisnik Bosna i Hercegovina ili drugi sud u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Nezavisna komisija) uspostavljena je u skladu s članom 41a. stav 2. Zakona BiH o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, br. 13/05, 53/07, 97/07 i 37/09) kao nezavisno tijelo Parlamentarne skupštine BiH.

Nezavisna komisija ima pet članova koji su imenovani na mandat od pet godina odlukom Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 96/15 i 50/17), i to:

1. Mile Lasić, predsjednik Nezavisne komisije,
2. Azra Alajbegović, prva zamjenica predsjednika Nezavisne komisije,
3. Brana Spasojević, druga zamjenica predsjednika Nezavisne komisije,
4. Aleksandar Faladžić, član Nezavisne komisije, i
5. Vedad Gurda, član Nezavisne komisije.

Nezavisna komisija je u svom radu nezavisna u okviru važećih domaćih propisa i međunarodnopravnih instrumenata. Svi nadležni organi, institucije i ustanove u Bosni i Hercegovini, pravna i fizička lica dužni su Nezavisnoj komisiji dati sve podatke i informacije, osigurati i dati sve materijale značajne za njen rad, te pružiti svu neophodnu pomoć potrebnu za nesmetano i zakonito postupanje Nezavisne komisije iz njenog djelokruga. Nezavisna komisija djeluje isključivo na profesionalnim osnovama, ne zastupajući, ne štiteći niti podrivajući interese bilo koje političke stranke, registrirane organizacije ili udruženja ili bilo kojeg konstitutivnog naroda ili pojedinca u Bosni i Hercegovini. Članovi Nezavisne komisije rade na sjednicama i operativno na terenu u kazneno-popravnim i drugim ustanovama na teritoriji BiH, u kojima su zatvorena ili pritvorena lica.

U skladu s članom 52. stav (7) Zakona BiH o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 22/16), uspostavljen je mehanizam dostavljanja izvještaja o radu Nezavisne komisije entitetskim ministarstvima pravde u BiH, što omogućava bolji uvid u stanje u KPZ-ima i bolju realizaciju preporuka Nezavisne komisije.

O pitanjima iz svoje nadležnosti Nezavisna komisija donosi godišnji plan rada, finansijski plan rada, godišnji izvještaj o radu, izvještaj o stanju i činjenicama koje su utvrđene nakon posjete i kontrole u zavodima (ustanovama), odluke, zaključke i druge akte u skladu sa zakonom i svojim poslovnikom.

POGLAVLJE II. NADLEŽNOST NEZAVISNE KOMISIJE

U skladu s članom 52. stav (1) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj

22/16) te članom 10. Poslovnika o radu Nezavisne komisije („Službeni glasnik BiH”, broj 23/11), osnovna nadležnost Nezavisne komisije je praćenje uslova boravka u zavodima, postupanje i ostvarivanje ljudskih prava lica koja izdržavaju krivične sankcije i druge mjere koje je izrekao u krivičnom postupku Sud BiH, strani sudovi za djela predviđena Krivičnim zakonom BiH ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica BiH ili drugi sud u skladu sa zakonom BiH.

Nezavisna komisija može pratiti rad zavoda samostalno ili u saradnji sa inspektorskim i drugim nadzornim tijelima. Također, može sarađivati s međunarodnim i drugim ustanovama ovlaštenim za praćenje i ostvarivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu sa zakonima i odgovarajućim međunarodnim dokumentima.

Nezavisna komisija daje preporuke nadležnim organima BiH s ciljem poboljšanja standarda smještaja, poboljšanja postupanja i poštivanja ljudskih prava lica nad kojima se izvršavaju krivične sankcije ili druge mjere, daje prijedloge i primjedbe koje se odnose na postojeće zakone ili druge propise zasnovane na zakonu iz oblasti izvršenja krivičnih sankcija, obavlja povjerljive razgovore s pritvorenicima ili zatvorenicima uz pristup svim zavodima, dostavlja izvještaje upravniku zavoda i nadležnim ministarstvima pravde, prikuplja, obrađuje i potražuje podatke iz svoje nadležnosti kao i druge radnje iz oblasti nezavisnog praćenja u skladu s članom 52. stav (7) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH”, broj 22/16).

S ciljem preduzimanja odgovarajućih radnji ili mjera, u skladu s članom 52. stav (11) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH”, broj 22/16), podnosi godišnji izvještaj o radu Parlamentarnoj skupštini BiH i Ministarstvu pravde BiH.

POGLAVLJE III. IZVRŠENJE ZADATAKA IZ NADLEŽNOSTI NEZAVISNE KOMISIJE U 2018. GODINI

U ovom izvještajnom periodu Nezavisna komisija realizirala je planirane aktivnosti održavanjem sjednica i najavljenim posjetama kazneno-popravnim zavodima u BiH.

Također, u skladu s Planom rada Nezavisne komisije za 2018. godinu, 13. 12. 2018. održan je sastanak s ministrom pravde BiH Josipom Grubešom i pomoćnikom ministra u Sektoru za izvršenje krivičnih sankcija i rad kaznene ustanove Mustafom Bisićem o puštanju u rad

novoizgrađenog državnog zatvora, nakog čega su članovi Nezavisne komisije jednoglasno donijeli sljedeću

PREPORUKU

Potrebno je da Vijeće ministara BiH preduzme potrebne i konkretne aktivnosti na puštanju u rad novoizgrađenog Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine kako bi se ova državna institucija od posebnog društvenog interesa stavila u rad što prije, a najkasnije u drugoj polovini 2019. godine.

Preporuka je proslijeđena Vijeću ministara BiH.

Dalje, u 2018. godini Nezavisna komisija je, u skladu s članom 10. stav (1) tačka e) Poslovnika o radu Nezavisne komisije održala sljedeće sastanke:

Sastanak	Datum sastanka
Sastanak s delegacijom OSCE-ovog ODIHR-a (Odjel za demokratske institucije i ljudska prava) i Potkomiteta UN-a za sprečavanje torture i drugih okrutnih, nehumanih i ponižavajućih postupanja i kažnjavanja (SPT)	5. 2. 2018.
Sastanak sa specijalnim savjetnikom zajedničkog UN-ovog programa za HIV/AIDS (UNAIDS) Michelom Kazatchkinom i njegovom delegacijom	4. 9. 2018.
Sastanak s delegacijom Evropske komisije za stručnu procjenu u oblasti zatvorskeg sistema i prevenciju zlostavljanja u Bosni i Hercegovini	24. 9. 2018.

Odjeljak A. Realizacija zadataka održavanjem sjednica Nezavisne komisije

Od 1. 1. 2018. do 31. 12. 2018. Nezavisna komisija održala je 12 sjednica, i to:

Sjednice	Datum održavanja sjednice
26. sjednica	29. 1. 2018. od 17 sati
27. sjednica	5. 2. 2018. od 18 sati
28. sjednica	26. 3. 2018. od 17 sati
29. sjednica	18. 4. 2018. od 17 sati
30. sjednica	15. 5. 2018. od 17 sati

31. sjednica	5. 6. 2018.	od 17 sati
32. sjednica	12. 7. 2018.	od 17 sati
33. sjednica	30. 8. 2018.	od 17 sati
34. sjednica	24. 9. 2018.	od 18 sati
35. sjednica	25. 10. 2018.	od 17 sati
36. sjednica	15. 11. 2018.	od 17 sati
37. sjednica	13. 12. 2018.	od 17 sati

Na ovim sjednicama Nezavisna komisija razmatrala je i usvojila ukupno 56 tačaka dnevnog reda, a u okviru tekućih pitanja razmatrano je 16 podtačaka. Usvojena su tri zaključka i jedna preporuka. Obradena su i pripremljena 63 akta i predmeta koji su otpremljeni na određene adrese (uprave KPZ-a, Ministarstvo pravde BiH, entitetska ministarstva pravde, određeni zatvorenici i pritvorenici u KPZ-ima i sl.). Također, Nezavisna komisija je u izvještajnom periodu razmatrala i pristigle pritužbe zatvorenika i pritvorenika iz nadležnosti ovog tijela, kojih je u izvještajnom periodu bilo ukupno 15, što je zahtijevao pismenu korespondenciju s odgovarajućim KPZ-om i nadležnim ministarstvima.

Jednoglasno su usvojeni zapisnici sa sjednica, te izvještaji o obavljenim posjetama kazneno-popravnim zavodima koji su prikazani u Odjeljku B. Posjete Nezavisne komisije kazneno-popravnim zavodima u BiH.

1. Usvajanje Izvještaja o radu Nezavisne komisije za 2017. godinu

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH je na 60. sjednici, održanoj 18. 4. 2018, usvojio Izvještaj o radu Nezavisne komisije za 2017. godinu s prve tri preporuke iz Izvještaja, a Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH je na 39. sjednici, održanoj 15. 5. 2018, usvojio Izvještaj o radu Nezavisne komisije za 2018. godinu s preporukama iz Izvještaja.

2. Finansijsko poslovanje Nezavisne komisije

Odlukom Zajedničke komisije za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH o naknadama za rad u Nezavisnoj komisiji, broj: 03/5-50-14-11-11,9/16 od 14. 6. 2016, utvrđena je naknada članovima Nezavisne komisije u mjesečnom iznosu od jedne osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama BiH, što iznosi oko 475 KM. Član Nezavisne komisije ima pravo na naknadu samo ako prisustvuje sjednici Nezavisne komisije.

Finansijski plan i program Nezavisne komisije za 2019. godinu utvrđen je i jednoglasno usvojen na 32. sjednici, održanoj 12. 7. 2018:

- putni troškovi 15.000,00 KM,
- ugovorene i druge usluge 41.000,00 KM.

Finansijski plan i program Nezavisne komisije za 2019. godinu je, u skladu s Poslovníkom o radu Nezavisne komisije, prosljeden Zajedničkoj komisiji za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH. Članovi Zajedničke komisije za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH su ličnim izjašnjavanjem 16. 7. 2018, 17. 7. 2018. i 19. 7. 2018. donijeli Odluku da se odobrava Finansijski plan i program Nezavisne komisije za 2019. godinu, broj: 03/5-50-14-11-30,4/18, veza broj: 05/6-50-13-27-32-4/18 i broj: 03/5,05/6-16-1-1617/18 od 19. 7. 2018.

Odjeljak B. Posjete Nezavisne komisije kazнено-popravnim zavodima u BiH

U 2018. godini (od 1. 1. do 31. 12) Nezavisna komisija obavila je tri najavljene posjete kazнено-popravnim zavodima, i to

Posjete	Datum posjeta
Najavljena posjeta KPZ-u Zenica	15. 5. 2018.
Najavljena posjeta KPZ-u Banja Luka	25. i 26. 10. 2018.
Najavljena posjeta KPZ-u Mostar	15. i 16. 11. 2018.

O ovim posjetama sačinjeni su izvještaji koji su jednoglasno usvojeni na sjednicama Nezavisne komisije. Nezavisna komisija je za svaku posjetu usvojila poseban izvještaj o stanju i činjenicama koje su utvrđene, a čiji su sastavni dio i primjedbe upućene zavodskom osoblju, odnosno zavodu. U skladu s Poslovníkom o radu, primjerci izvještaja dostavljeni su zavodima, s preporukama i rokovima za otklanjanje uočenih nedostataka i nepravilnosti, te Ministarstvu pravde BiH koje Nezavisnoj komisiji pruža stručnu pomoć u radu, kao i entitetskim ministarstvima.

1. Najavljena posjeta KPZ-u Zenica

Najavljena posjeta Kazнено-popravnom zavodu Zenica obavljena je 5. 6. 2018. Posjeta je obavljena u sastavu: Mile Lasić, predsjednik Nezavisne komisije, Azra Alajbegović, prva

zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Brana Spasojević, druga zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Aleksandar Faladžić i Vedad Gurda, članovi Nezavisne komisije, te Ivana Lovrić, sekretarka Nezavisne komisije.

Povod za navedenu posjetu bile su pisane predstavke zatvorenika M. J. i E. B.

Prije samog razgovora sa zatvorenicima, članovi Nezavisne komisije razgovarali su s upravom Kazneno-popravnog zavoda Zenica: Redom Kahrićem, direktorom, i Hidajetom Jabandžićem, pomoćnikom direktora za zdravstvenu zaštitu, koji su članove Nezavisne komisije ukratko upoznali o trenutnom stanju u Kazneno-popravnog zavodu Zenica.

Naglasili su da je u ovom zavodu trenutno smješteno 5 pritvorenika i 65 zatvorenika koje je osudio Sud BiH.

Istakli su i da, za razliku od prethodne posjete Nezavisne komisije, u Kazneno-popravnog zavodu Zenica nema maloljetnih lica jer je njih osam u februaru 2018. izmješteno u Kazneno-popravni zavod Orašje kao i 16 forenzičkih pacijenata (zatvorenika) koji su izmješteni u Zavod za forenzičku psihijatriju Sokolac. Upraznjene prostorije su, u dogovoru s Federalnim ministarstvom pravde, dodatno renovirali u svrhu proširenja novih 57 mjesta za pritvorenike, u što je uloženo oko 20.000 KM.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije direktor je istakao da je veliki problem ovog zavoda nedostatak zatvorskih policajaca kojih u ovom trenutku nedostaje oko 30. Samo od početka 2018. godine sedam zatvorskih policajaca je otišlo u penziju, a četiri su podnijela zahtjev za sporazumni raskid ugovora radi odlaska u druge zemlje.

Također, veliki problem predstavlja i nedostatak pritvorskih smještajnih jedinica. Trenutno je u pritvoru ovog zavoda 95 lica, a smještajni kapacitet je 45. Očekuju da će se puštanjem u rad državnog zavoda uveliko riješiti ovaj problem.

Istakli su i da je u Kazneno-popravnog zavodu Zenica trenutno zaposlen samo jedan psiholog na 750 zatvorenika te da je neophodno zaposliti bar još dva psihologa i jednog socijalnog radnika.

II. Predstavka zatvorenika M. J.

Dana 8. 5. 2018, 10. 5. 2018. i 23. 5. 2018. Nezavisnoj komisiji pismenim putem obratio se M. J., zatvorenik u Kazneno-popravnog zavodu Zenica. Kako navodi u svojim predstavkama, žali se na upravu Kazneno-popravnog zavoda Zenica da na razne načine krše njegova ljudska prava, žali se da je dva puta nepravedno kažnjen pri čemu mu je određena mjera samice. Kao jedan primjer nepravde koja je učinjena prema njemu navodi slučaj kada

je stražar ušao u ćeliju u kojoj je boravio s još dva zatvorenika, te naredio da pusti CD koji je bio u ćeliji. On je to odbio, tvrdeći da su na CD-u bile slike njegove supruge i sina koje nije želio da vide drugi zatvorenici, jer je to za njega ponižavajuće te je CD slomio. Nakon toga ga je zbog odbijanja naređenja i lomljenja CD-a disciplinska komisija kaznila s pet dana samice. Smatra da disciplinska komisija nije imala pravo da ga kazni te traži da mu ponište presudu i isplate 5.000 KM odštete i 10.000 KM zbog toga što je bio C grupa i nije mogao vidjeti sina u restoranskoj posjeti.

Dalje, žali se da ga uprava Kazneno-popravnog zavoda već tri mjeseca drži u sobi punoj vlage zbog čega mu je narušeno zdravstveno stanje.

Prilikom razgovora članova Nezavisne komisije sa zatvorenikom M. J. konstatirano je da zatvorenik ostaje pri navodima iz predstavke. Istakao je da su mu ugrožena njegova ljudska prava, da je trenutno smješten u paviljonu IV. na prvom spratu, ali to odbija jer je u njemu puno vlage i smatra da je time ugroženo njegovo zdravstveno stanje te je trenutno zbog toga na disciplinskoj komisiji i da ima samo sat vremena za šetnju.

Zatvorenik je upoznao članove Nezavisne komisije kako ima informaciju da bi mogao biti izručen državi gdje bi mu se moglo suditi za isto krivično djelo za koje sada izdržava kaznu zatvora. Zbog toga bi zatvorenik bio spreman nekoga ozlijediti ili čak počiniti i teže krivično djelo kako bi spriječio potencijalno izručenje. Zbog takvih misli traži da bude sam u sobi kako ne bi mogao nauditi drugima.

Dalje, u razgovoru s članovima Nezavisne komisije istakao je svoje nezadovoljstvo tretmanom u procesu resocijalizacije i odnosom odgajatelja prema njemu.

Radi provjere navoda iz predstavke, članovi Nezavisne komisije ostvarili su uvid u dosje podnosioca predstavke te su obavili razgovor s njegovim odgajateljem.

U razgovoru Muamer Mehić, odgajatelj M. J., istaknuo je da se slučaj s CD-om, koji zatvorenik navodi u svojoj predstavci, dogodio prije 1,5 godinu i da je sasvim osnovano kažnjen samicom jer je odbio naređenje. Također, u vrijeme posjete Nezavisne komisije u toku je i novi disciplinski postupak protiv zatvorenika M. J. jer je ponovo odbio naređenje (ne želi boraviti u sobi u paviljonu IV). Primjedbom zatvorenika M. J. da ima samo sat vremena šetnje uprava Zavoda je konstatirala kao netačnu zbog čega će Nezavisna komisija prilikom sljedeće posjete Zavodu obaviti dodatnu provjeru.

Na osnovu navedenog, Nezavisna komisija je zaključila kako je većina navoda iz predstavke M. J. neosnovana. Naime, imenovani je u konkretnom slučaju odbio postupiti po naređenju službenog lica što, u skladu sa Zakonom Bosne i Hercegovine o izvršenju krivičnih sankcija,

pristupa i drugih mjera (u daljnjem tekstu: ZIKS BiH) i Pravilnikom o kućnom redu, predstavlja jedan od teških disciplinskih prekršaja te osnov za disciplinsko kažnjavanje.

III. Predstavka zatvorenika E. B.

Dana 17. 4. 2018. i 7. 5. 2018. Nezavisnoj komisiji pismenim putem obratio se E. B., zatvorenik u Kazneno-popravnog zavodu Zenica. On u svojim predstavkama navodi da su mu ugrožena ljudska prava iz člana 52. ZIKS-a Bosne i Hercegovine te moli za posjetu.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije zatvorenik E. B. istakao je da je u više navrata pisao upravi Kazneno-popravnog zavoda Zenica da se psihički ne osjeća dobro, da uprava i osoblje Zavoda konstantno krše njegova ljudska prava i zlostavljaju ga, te da iz tih razloga želi da se nad njim izvrši psihijatrijsko vještačenje i da ga, u slučaju da se utvrdi da je duševno bolestan, premjeste u bolnicu na Sokocu (Zavod za forenzičku psihijatriju), a u suprotnom u Kazneno-popravnog zavod Foča. Ističe da mu se konstantno krše njegova ljudska prava, da mu ne daju da radi, da su mu uskraćene sportske aktivnosti. Također, žali se na ishranu u Zavodu da je jednolična i nekalorična. Istakao je nezadovoljstvo pri tretmanu odgoja i resocijalizacije te tvrdi da nikad nije upoznao psihologa. Iz svih navedenih razloga traži izmještanje iz Kazneno-popravnog zavoda Zenica u neku od nadležnih ustanova u Republici Srpskoj.

Radi provjere navoda iz predstavke, članovi Nezavisne komisije ostvarili su uvid u dosje podnosioca predstavke te su obavili razgovor s njegovim odgajateljem.

U razgovoru Muamer Mehić, odgajatelj E. B., istakao je da zatvorenik E. B. odbija provođenje tretmana i ne želi razgovor s odgajateljem, da je odbio da radi kao redar u paviljonu IV, čime bi ispunio uslove za šetnju od tri sata na dan, da je sklon da tuži službena lica, posebno iz osiguranja.

Na osnovu navedenog, Nezavisna komisija nije mogla utvrditi osnovanost predstavke, te kršenje ljudskih prava E. B. Naime, nisu uvrđeni bilo kakvi primjeri mučenja ili neljudskog ili ponižavajućeg tretmana ili kažnjavanja, kao ni slučajevi diskriminacije zabranjeni odredbama člana 52. ZIKS-a BiH, a na koje se poziva podnosilac predstavke. Nezavisna komisija primjećuje kako se osobi na izdržavanju kazne zatvora postupci zavodskog osoblja u pojedinim slučajevima mogu činiti kao neljudski ili ponižavajući, ali takva naredbodavna postupanja u konkretnom zatvorskom ambijentu su nužna radi stvaranja potrebnog reda i discipline u zavodu, kao legitimnog cilja koji je predviđen i dozvoljen odredbama spomenutog člana 52. ZIKS-a BiH.

Također, Nezavisna komisija konstatira kako ne postoje zakonski osnovi i ovlaštenja Nezavisne komisije da ona naloži predloženo psihijatrijsko vještačenje podnosioca predstavke niti njegov premještaj u neku od nadležnih ustanova u Republici Srpskoj.

Na osnovu navedenog, Nezavisna komisija donosi sljedeće preporuke:

1. Potrebno je da Vlada Federacije BiH i Federalno ministarstvo pravde izdvoje finansijska sredstva za dodatna ulaganja u poboljšanje smještajnog ambijenta i enterijera, proširenje ili rasterećenje pritvorskih smještajnih kapaciteta u Kazneno-popravnog zavodu Zenica.
2. Federalno ministarstvo pravde treba preduzeti aktivnosti s ciljem popunjavanja broja pripadnika službe osiguranja koji nedostaje (zatvorskih čuvara) te zapošljavanja dva psihologa i jednog socijalnog radnika.
3. Potrebno je da uprava Kazneno-popravnog zavoda Zenica obrati pažnju na navode zatvorenika M. J. u vezi s njegovim psihičkim stanjem te da posebno obrati pažnju na sigurnost osoblja i zatvorenika koji su u kontaktu s njim.

2. Najavljena posjeta KPZ-u Banja Luka

Najavljena posjeta Kazneno-popravnog zavodu Banja Luka obavljena je 25. i 26. 10. 2018. Posjeta je obavljena u sastavu: Mile Lasić, predsjednik Nezavisne komisije, Azra Alajbegović, prva zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Brana Spasojević, druga zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Aleksandar Faladžić i Vedad Gurda, članovi Nezavisne komisije, te Vladana Savić, stručna savjetnica u Sektoru za druga parlamentarna tijela Parlamentarne skupštine BiH.

Tokom posjete obavljen je razgovor sa zamjenikom direktora Radenom Vujasinom, pomoćnikom direktora za tretman Nadom Đojić, zamjenikom pomoćnika direktora za osiguranje Dejanom Gligićem i pomoćnikom direktora za zdravstvenu zaštitu Jadrankom Milinković-Zmijanjac.

Prema izjavi zamjenika direktora, ukupni smještajni kapacitet KPZ-a Banja Luka je 484 mjesta, od čega Odjeljenje pritvora ima 116 mjesta, Paviljon 266 mjesta, Prijemno-otpusno odjeljenje 42 mjesta, Odjeljenje vaspitno-popravnog doma 20 mjesta, Poluotvoreno odjeljenje u Trnu 12 mjesta, Stacionar 6 mjesta i Odjeljenje pojačanog nadzora 22 mjesta.

Na dan posjete članova Nezavisne komisije u Kazneno-popravnom zavodu Banja Luka smješteno je ukupno 219 zatvorenika, što se vidi iz sljedećeg tabelarnog prikaza

KATEGORIJA	PO EVIDENCIJI	NA LICU		RASHOD				
		U USTANOVU	EKONOMIJA, FARMA, UGOSTITELJSTVO	PRIVREMENO U KPZ-u FOČA U POSEBNOM REŽIMI	POGODNOSTI VAN USTANOVE	PREKID IZDRŽAVANJA KAZNE	BOLNIČKO LIJEČENJE	BJEKSTVO
ZATVORENICI	177	154	12	/	2	2	1	6
ZATVORENICE	/	/	/	/	/	/	/	/
PREKRŠAJ. KAZNJENA LICA	/	/	/	/	/	/	/	/
MALOLJETNIČKI ZATVOR VASPITNO-POPRAVNI DOM	1	1	/	/	/	/	/	/
PRITVORENICI	40	40	/	/	/	/	/	/
PRITVORENICE	1	1	/	/	/	/	/	/
PRITVORENICI MALOLJETNICI	/	/	/	/	/	/	/	/
PRITVORENICE MALOLJETNICE	/	/	/	/	/	/	/	/
UKUPNO	219	196	12	/	2	2	1	6
		208		11				
	219							

U Zavodu je u trenutku posjete bilo ukupno 28 zatvorenika kojima je krivičnu sankciju izrekao Sud BiH. Jedan zatvorenik kojem je krivičnu sankciju izrekao Sud BiH je u bjekstvu. Pritvorenika nije bilo.

Na odsluženju kazne u Kazneno-popravnom zavodu Banja Luka su i dva strana državljanina (Crne Gore i Narodne Republike Kine). Diplomatsko-konzularnim predstavnicima njihovih zemalja omogućeno je da ih posjete u Zavodu.

Izvršenim pregledom konstatirano je da za sve zatvorenike kojima je krivičnu sankciju ili mjeru izrekao Sud BiH postoje uredni uputni akti Suda ili rješenje o određivanju ili produženju pritvora koji se zajedno sa ostalim važnijim dokumentima drže u dosjeima zatvorenika.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije Uprava Kazнено-popravnog zavoda Banja Luka istakla je da je jedan od problema s kojim se susreću nezadovoljstvo lica osuđenih za krivična djela ratnog zločina koja su u KPZ-u Banja Luka zbog toga što nisu u istoj poziciji kao osuđenici koji izdržavaju kaznu po presudi haškog tribunala u smislu dobivanja uslovnog otpusta. Naime, većina haških osuđenika dobije uslovni otpust nakon izdržane 2/3 kazne, što nije slučaj sa osuđenima po presudama Suda BiH, te bi u narednom periodu trebalo raditi na usklađivanju propisa kako bi osuđenici bili u istom položaju, a također imajući u vidu da je različito regulirano i pravo osuđenika na dopust, vjerske praznike i druge pogodnosti u zavisnosti da li se na njih odnosi Zakon o izvršenju krivičnih sankcija BiH ili entitetski.

Također, istakli su da je u Kazнено-popravnom zavodu Banja Luka značajno unaprijeđeno obavljanje radnih zadataka i osiguranje kvalitetnih uslova za život i rad lica lišenih slobode. Ustanova je u protekle četiri godine osigurala uslove koji su u skladu s relevantnim međunarodnim standardima, a posebno Evropskim zatvorskim pravilima. Urađene su značajne kapitalne investicije: izgradnja vanjske prijavnice za pretres stvari i lica, rekonstrukcija i izgradnja Prijemno-otpusnog odjeljenja i Odjeljenja pritvora, sanacija unutrašnjosti u paviljonu za zatvorenike. Formirano je i Otpusno odjeljenje u svrhu ostvarivanja potpunijeg procesa resocijalizacije i kvalitetnijeg postpenalnog prihvata zatvorenika, čime je ispunjena preporuka Vijeća Evrope o društvenoj reintegraciji zatvorenika.

Naglasili su da je Uprava Kazнено-popravnog zavoda Banja Luka omogućila svim zaposlenim u ovom zavodu učešće u edukacijama i programima obuke koji su u okviru projekata Evropske unije i Vijeća Evrope.

Kad je u pitanju zdravstvena zaštita zatvorenika u ovom zavodu, istakli su da poseban problem predstavljaju nedovoljna sredstva za zdravstveno zbrinjavanje zatvorenika i nedostatak donacija. U Odjeljenju za zdravstvenu zaštitu Kazнено-popravnog zavoda trenutno je zaposlen jedan ljekar opće prakse i četiri medicinska tehničara, s tim da je novim pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta predviđeno šest medicinskih tehničara. Ovo odjeljenje ima dobru saradnju s lokalnim zdravstvenim ustanovama pa tako psihijatar dolazi jednom sedmično, a stomatolog po potrebi u opremljenu stomatološku ordinaciju.

Neposrednim obilaskom KPZ-a Banja Luka konstatirano je sljedeće:

- Zatvorenici su smješteni u sobama kapaciteta šest kreveta, svaki zatvorenik ima svoj krevet i ormarić za lične stvari;
- Higijenski uslovi u sobama su zadovoljavajući, a sanitarni čvorovi su renovirani;

- Zatvorenici na raspolaganju imaju i dnevni boravak koji je dovoljno veliki za sve njih i u kojem su: stolovi i stolice, TV prijemnik, sto za stoni tenis, manja teretana i društvene igre. Također, na raspolaganju im je i teren za košarku i odbojku i otvoreni bazen;
- Zatvorenici su dobrovoljnim radom angažirani u sljedećim radionicama: stolarija s rezbarijom, metalni pogon, elektroradionica, vodoinstalaterska radionica, automehaničarska radionica s pranjem vozila, tekstilna radionica, pekara, osuđenička kuhinja, restoran, kafić, ekonomija, pilana, cijepanje i rezanje ogrijevnog drveta, održavanje vanjskog i unutrašnjeg kruga, održavanje higijene u paviljonu, vešeraj, kantina, magacin i dr.;
- Zatvorenici imaju mogućnost da učestvuju u sljedećim sekcijama: likovnoj, muzičkoj, rezbarskoj, novinarskoj, informatičkoj, a na raspolaganju im je i osuđenička biblioteka s 3000 naslova;
- Zatvorenici imaju mogućnost da zadovoljavaju vjerske potrebe, za što su im na raspolaganju tri različito opremljene prostorije za potrebe pravoslavnih, katoličkih i islamskih vjernika.

Tokom posjete Kazneno-popravnom zavodu Banja Luka obavljani su povjerljivi razgovori sa zatvorenicima koji su iskazali želju (R. B., G. B., P. V., Z. J., Z. P., Ž. S. i V. T.) i razgovor s dva zatvorenika u Otpusnom odjeljenju (S. B. i D. B.).

Svi, osim jednog zatvorenika, istakli su da nemaju primjedbe na uslove smještaja u ovom zavodu. Jedan zatvorenik iznio je primjedbu da mu nisu dovoljne dvije posjete od sat vremena s obzirom da ima pet članova porodice koji ga posjećuju, te da mu nije dovoljan jedan paket koji je limitiran na 8 kg. Naknadnim provjerama s upravom Kazneno-popravnog zavoda Banja Luka konstatirano je da je navedena primjedba neosnovana.

Nakon obilaska Zavoda i obavljenog razgovora sa zatvorenicima, Nezavisna komisija daje sljedeću

P R E P O R U K U

Potrebno je da Ministarstvo pravde Republike Srpske osigura kvalitetne sistematske kliničke preglede za čuvare i osoblje Zavoda s ciljem očuvanja mentalnog zdravlja zaposlenih kroz grupne terapije s psiholozima i sociolozima.

Nakon obilaska i pregleda, **OPĆI ZAKLJUČAK** Nezavisne komisije je da Kazneno-popravni zavod Tunjice u Banjoj Luci ima vrlo dobre uslove za boravak zatvorenika, a koji su još poboljšani između zadnja dva pregleda.

3. Najavljena posjeta KPZ-u Mostar

Najavljena posjeta Kazneno-popravnog zavodu Mostar obavljena je 15. i 16. 11. 2018. Posjeta je obavljena u sastavu: Mile Lasić, predsjednik Nezavisne komisije, Azra Alajbegović, prva zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Brana Spasojević, druga zamjenica predsjednika Nezavisne komisije, Aleksandar Faladžić i Vedad Gurda, članovi Nezavisne komisije, te Ivana Lovrić, sekretar Nezavisne komisije.

Tokom posjete obavljen je razgovor s direktorom Kazneno-popravnog zavoda Mostar Borisom Džebom, zamejnikom direktora Mujom Trebovićem i šefom Službe osiguranja Marinkom Puljićem.

Prema izjavi zamjenika direktora, ukupni smještajni kapacitet Kazneno-popravnog zavoda Mostar je 144 mjesta za zatvorenike i 32 za pritvorenike. Na dan posjete Nezavisne komisije u Kazneno-popravnog zavodu Mostar bila su smještena 84 zatvorenika i 23 pritvorenika.

U Zavodu je u trenutku posjete bilo ukupno 25 zatvorenika i 2 pritvorenika kojima je krivičnu sankciju izrekao Sud BiH.

Također, istakli su da su u ovom trenutku 24 zatvorenika pod elektronskim nadzorom (narukvice) i da s njima nemaju nikakvih problema.

Rukovodstvo Kazneno-popravnog zavoda Mostar istaklo je da se suočavaju s velikim problemom kada su u pitanju migranti. Trenutno ih je u pritvoru smješteno 5 iz Somalije. Problemi nastaju prilikom utvrđivanja identiteta migranta jer BiH nema razvijenu DKP mrežu sa Somalijom kao i problem u komunikaciji za što im je potreban prevodilac kojeg je moguće angažirati posredstvom ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine.

Izvršenim pregledom konstatirano je da za sve zatvorenike kojima je krivičnu sankciju ili mjeru izrekao Sud Bosne i Hercegovine postoje uredni uputni akti Suda ili rješenje o određivanju ili produženju pritvora koji se zajedno sa ostalim važnijim dokumentima drže u dosjeima zatvorenika. Zatvorenicima su na raspolaganju slobodne posjete, za zatvorenike jednom mjesečno na četiri sata, a za pritvorenike odobrava nadležni sud.

U razgovoru s članovima Nezavisne komisije uprava Kazneno-popravnog zavoda Mostar istakla je da veliki problem predstavlja i nedostatak (nepopunjenost) stručnog kadra, a najviše zavodskih policajaca. Naime, zadnjih godinu dana ovaj zavod je po osnovu penzionisanja i sporazumnog raskida radnog odnosa napustilo deset pripadnika zavodske policije.

Pravilnikom o unutrašnjoj sistematizaciji radnih mjesta predviđen je 61 zavodski policajac, a trenutno ih je 36. Prije mjesec dana je po osnovu konkursa primljeno samo pet, što ukazuje na hitnost primanja još najmanje deset zavodskih policajaca. Nadalje, istaknuto je da nadostatak zavodskih policajaca predstavlja ozbiljan sigurnosni problem, s obzirom da je Zavod u centru grada, te su u prošlosti putem videonadzora zabilježeni slučajevi ubacivanja vrećica s drogom u zavodski kompleks s ulice koja je pored Zavoda, a da takvo šta nije bilo moguće preduprijeti zbog nedostatka zavodskih policajaca koji bi svakodnevno nadzirali tu stranu zavodskog kompleksa.

U Odjeljenju za zdravstvenu zaštitu Kazнено-poravnog zavoda Mostar trenutno je zaposlen jedan doktor opće prakse na ugovor o djelu i tri medicinske sestre. Doktor dolazi svaki dan i ostaje u Zavodu po potrebi, minimalno dva sata.

Uprava Kazнено-popravnog zavoda je, također, istakla da im je vozni park u katastrofalnom stanju, o čemu su pismenim putem obavještavali Federalno ministarstvo pravde. Obećano im je da će u narednom periodu dobiti jedan policijski kombi - maricu i jedno službeno vozilo.

Kada je u pitanju izgradnja novog objekta Kazнено-popravnog zavoda Mostar – Rodoč - Jesenica, uprava je istakla, a u šta su se članovi Nezavisne komisije uvjerali obilaskom na licu mjesta, da je u toku otvaranje tendera za drugu fazu izgradnje. U prvoj fazi je samo grubo izgrađen jedan dio predviđenih objekata, a u drugoj fazi bi trebalo uslijediti zatvaranje otvora na tim objektima (krov i prozori) za šta je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine osigurala 4 miliona KM. Treća faza bi podrazumijevala opremanje objekata, a u tu svrhu su potrebna dodatna finansijska sredstva, oko 3,5 miliona KM.

Tokom posjete Kazнено-popravnom zavodu Mostar obavljani su i povjerljivi razgovori s jednim zatvorenikom i jednim pritvorenikom koji su pokazali interes za to:

1. Zatvorenik M. V. iznio je pritužbu da mu, s obzirom da je u invalidskim kolicima, nisu prilagođene prostorije za kretanje, te da mu je uvijek neophodna pomoć druge osobe. Istakao je da je smješten u stacionaru i da mu najveći problem predstavlja odlazak u WC koji nije prilagođen invalidskim kolicima. Naglasio je da nema nikakvih problema s drugim zatvorenicima ni s policijskom stražom.

U razgovoru članova Nezavisne komisije s Adisom Šehićem, odgajateljem zatvorenika M. V., konstatirano je da je M. V. primjeren zatvorenik, od aprila 2018. godine koristi vanzavodske pogodnosti i da početkom 2019. godine ispunjava 2/3 kazne kada bi mogao

podnijeti molbu za uslovni otpust. Najveći njegov problem jeste zdravstvene prirode, jedna noga mu je amputirana, a i s drugom ima problema te ide na fizikalnu terapiju.

2. Pritvorenica E. V. članovima Nezavisne komisije iznijela je pritužbu na cjelokupan dugotrajan proces suđenja koji traje već tri godine. Nezavisna komisija informirala je pritvorenicu da nije u nadležnosti ovog tijela da postupa po prigovorima zatvorenih i pritvorenih lica u vezi s trajanjem sudskog postupka, već isključivo povodom prigovora koji se odnose na uslove boravka u zavodima i poštivanje ljudskih prava ovih lica u procesu izvršenja krivičnih sankcija i drugih mjera koje su izrekli određeni nadležni sudovi. U vezi s tim, pritvorenica je ukazala na problem nepodnošljivih vrućina u Mostaru te da sobe nisu klimatizirane, pri čemu je izrazila bojazan da će, ako ostane još jedno ljeto u Kazneno-popravnog zavodu Mostar, njeno zdravlje biti ozbiljno narušeno. Obračala se Sudu Bosne i Hercegovine da je premjeste u Kazneno-popravni zavod Sarajevo, ali nikad nije dobila odgovor. Ipak, istakla je da je u međuvremena premještena u drugu sobu u kojoj su uslovi nešto bolji te da od tada lakše podnosi visoke temperature tokom ljeta. Također, istakla je i problem sa zubarom, jer u zubnoj ambulani ovog zavoda samo mogu vaditi zube. Ostale primjedbe na uslove smještaja i ishranu nije imala.

Neposrednim obilaskom Kazneno-popravnog zavoda Mostar konstatirano je sljedeće:

- Zatvorenici su smješteni u sobama kapaciteta 2-6 kreveta, svaki zatvorenik ima svoj krevet i ormarić za lične stvari. U sobama se, također, nalaze sto, stolice i TV prijemnik. Svaka soba ima mokri čvor, WC i kupatilo. Ipak, primjetno je kako su prozori u pojedinim prostorijama u kojima borave zatvorenici isuviše mali te nema dovoljno dnevne svjetlosti, koju je teško osigurati s obzirom na starost objekta (više od 100 godina) i postojanja grilja pomoću kojih se osigurava privatnost jer su stambene zgrade u neposrednoj blizini.
- Higijenski uslovi u sobama su relativno zadovoljavajući.
- Zatvorenici na raspolaganju imaju ambulantu u kojoj rade tri medicinske sestre. Ambulanta je čista i uredna i opremljena je aparatom za EKG, vagom za mjerenje, tlakomjerom i slušalicama. Postoji i zubna ambulanta.
- Stacionar je kapaciteta 6 kreveta. Svaki zatvorenik ima svoj krevet i ormarić za lične stvari. U stacionaru se, također, nalaze sto, stolice i TV prijemnik. U sklopu stacionara je i WC s kupatilom. Članovi Nezavisne komisije utvrdili su kako predmetne prostorije nisu prilagođene invalidnim osobama, jer je između stacionarne sobe i WC-a s kupatilom jedan

manji zid koji stvara prepreku licima s invaliditetom, te da su pritužbe zatvorenika M. V. u vezi s tim potpuno osnovane.

- U Kazneno-popravnog zavodu Mostar u funkciji su dvije samice koje imaju krevet, sto, stolicu i mokri čvor. Jedna od njih izgrađena je između dvije zadnje posjete čime su poboljšani uslovi smještaja

- Na trećem spratu Kazneno-popravnog zaoda Mostar smješten je muški i ženski pritvor.

Na osnovu svega navedenog, Nezavisna komisija smatra kako uslovi boravka i organizacija cjelokupnog života i tretmana u Kazneno-popravnog zavodu Mostar nisu na zadovoljavajućem nivou.

Prije svega, zgrada Zavoda je u strogom centru grada i duž jedne strane Zavoda je ulica i niz stambenih zgrada, koje su od zgrade Zavoda udaljene svega nekoliko metara. To predstavlja ozbiljan sigurnosni problem, jer bi se iz takve neposredne blizine upotrebom određenih oružja i minsko-eksplozivnih sredstava mogli ozbiljno ugroziti životi zatvorenika i osoblja zaposlenog u Zavodu. Također, zbog svega toga veoma je teško preduprijeti ubacivanje droge i drugih nedozvoljenih sredstava preko zida Zavoda u zavodski kompleks. Posebno sada kada nedostaje više od 1/3 zavodskih policajaca u odnosu na broj koji je planiran sistematizacijom radnih mjesta, a čijim bi se zapošljavanjem ipak mogao, bar djelimično, ublažiti ovaj sigurnosni rizik.

Zgrada Zavoda je veoma stara (više od 100 godina) i uslovi boravka u pojedinim prostorijama u kojima borave zatvorenici nisu na zadovoljavajućem nivou. Prije svega, zbog vlage i neugodnih mirisa u pojedinim prostorijama, ali i nedostatka dnevne svjetlosti u nekim sobama zbog malih prozora. Istina, u dijelu zavodskog kompleksa koji se nalazi uz ulicu zbog sigurnosti zatvorenika koji borave u tim prostorijama ne bi bilo preporučljivo ni povećavati te prozore.

Na kraju, prostorije stacionara u kojima, između ostalih, boravi jedno lice u invalidskim kolicima, nisu adekvatne za boravak, jer bez pomoći drugih ne može samostalno pristupiti WC-u i kupatilu.

Nezavisna komisija smatra kako bi nadležna tijela što prije trebala osigurati sredstva koja nedostaju za završetak novog zavodskog kompleksa u mostarskom naselju Rodoč - Jesenica, u koji bi se izmjestio Kazneno-popravnog zavod Mostar.

Na osnovu svega navedenog Nezavisna komisija daje sljedeće

PREPORUKE

1. Potrebno je da Federalno ministarstvo pravde osigura finansijska sredstva Kazneno-popravnog zavodu Mostar kako bi prostorije bile prilagođene invalidnim licima u njihovom nesmetanom ispunjavanju osnovnih životnih potreba.
2. Potrebno je da Federalno ministarstvo pravde osigura finansijska sredstva za prijem još najmanje deset zavodskih policajaca u Kazneno-popravnog zavodu Mostar.
3. Potrebno je da Federalno ministarstvo pravde osigura finansijska sredstva za obnovu voznog parka koji je veoma star (najmanje jedan policijski kombi - maricu i jedno službeno vozilo).
4. Potrebno je da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine osigura finansijska sredstva u iznosu od 3,5 miliona KM kako bi se završila i III. faza izgradnje i opremanja prostorija Kazneno-popravnog zavoda Mostar – Rodoč na već postojećoj novoj lokaciji Zavoda, Jesenice b.b.

Nakon obilaska i pregleda OPĆI ZAKLJUČAK Nezavisne komisije je da prostorije Kazneno-popravnog zavoda Mostar na adresi Tvrtka Miloša 27. nisu perspektivne za smještaj, boravak i tretman osuđenih lica (zatvorenika). Zbog toga je potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva za nastavak gradnje (II. faza) i za završetak gradnje i opremanje prostorija (III. faza) na već postojećoj novoj lokaciji Zavoda, Jesenice b.b. Postojeće prostorije Zavoda koje su stare više od 100 godina, uz njihovu obnovu, mogu se iskoristiti za smještaj pritvorenih lica s obzirom na blizinu i povezanost s Kantonalnim sudom (isti kompleks zgrada).

Odjeljak C. Javnost rada

Sjednice Nezavisne komisije pratili su zaposleni u Sektoru za odnose s javnošću Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, a predsjednik Nezavisne komisije je, na zahtjev predstavnika medija u BiH, davao i usmene izjave u vezi s radom Nezavisne komisije.

Prema članu 17. Poslovnika o radu Nezavisne komisije, podaci i informacije koje se prikupe tokom kontrole, te sadržaj obavljenih razgovora s licima lišenim slobode, kao i drugim licima koja mogu dati relevantne podatke povjerljive su prirode te su sjednice Nezavisne komisije po pojedinim tačkama dnevnog reda bile zatvorene za javnost.

Odjeljak D. Administrativno-tehnička podrška u radu

Zajednička služba Sekretarijata Parlamentarne skupštine BiH, u skladu s članom 24. Poslovnika o radu Nezavisne komisije, pružala je svu administrativno-tehničku i stručnu podršku u radu Nezavisne komisije. Zajednička služba osigurala je potrebne uslove za rad Nezavisne komisije angažiranjem stručnog osoblja, ali i osiguravanjem materijalno-tehničkih i drugih uslova za nesmetan rad.

POGLAVLJE IV. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREPORUKE

a) Zaključna razmatranja

1. a) Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH je svojom Odlukom o naknadama za rad u Nezavisnoj komisiji, broj: 03/5-50-14-11-11,9/16 od 14. 6. 2016, utvrdila naknadu za rad članovima Nezavisne komisije u mjesečnom iznosu od jedne osnovice za obračun plaće zaposlenim u institucijama BiH (što iznosi oko 475 KM), pod uslovom da član Nezavisne komisije bude prisutan najmanje jednoj sjednici Nezavisne komisije, a koja u pravilu ne može biti u toku radnog vremena. Navedenom odlukom nisu utvrđene dnevnice za dolazak na sjednicu Nezavisne komisije, a putni troškovi se priznaju u visini autobuske karte. Nadalje, navedenom odlukom Zajednička komisija za administrativne poslove nije odredila da Nezavisna komisija može ići u posjete KPZ-ima, pa tako nema ni pravo na troškove te posjete, što je osnovni zadatak Nezavisne komisije i čini 90% rada Nezavisne komisije. Također, posjete KPZ-ima, posebno detaljne i kontrolne, ne mogu se obavljati kada se održava sjednica Nezavisne komisije, izvan radnog vremena. Pojedini članovi Nezavisne komisije morali su čekati i godinu dana na isplatu ovako umanjene mjesečne naknade. Zajednička komisija za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH, kao nadležna komisija, prilikom razmatranja Izvještaja o radu Nezavisne komisije za 2017. godinu jednoglasno je prihvatila priedlog da se iz Poglavlja IV. Izvještaja Nezavisne komisije

iz dijela b) Preporuke, briše preporuka broj 4, te zamijeni zaključkom koji glasi: „Zajednička komisija za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH poziva Zajedničku komisiju za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH da preispita mogućnosti ostvarivanja putnih troškova i naknada za rad u Nezavisnoj komisiji“. Zajednička komisija za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH razmatrala je zaključak Zajedničke komisije za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH te donijela zaključak: “Zajednička komisija za administrativne poslove razmotrila je zaključak Zajedničke komisije za ljudska prava i preispitala mogućnost ostvarivanja putnih troškova i naknada za rad u Nezavisnoj komisiji, te konstatirala da su navedena pitanja uređena u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima, aktima Parlamentarne skupštine BiH, Poslovníkom o radu Nezavisne komisije i Finansijskim planom i programom rada Nezavisne komisije za 2018. godinu.“

b) Na traženje Nezavisne komisije, Komisija za odlučivanje o sukobu interesa dala je Mišljenje broj: KSI-01-07-2-40-2/16 od 7. 12. 2016, po kojem članovi Nezavisne komisije imaju status izabranih zvaničnika, na njih se primjenjuje Zakon o sukobu interesa u institucijama BiH, te postoji i obaveza dostavljanja redovnih finansijskih izvještaja. Tako se članovi Nezavisne komisije od 2016. godine smatraju izabranim zvaničnicima, što u bitnom ugrožava njihovu nezavisnost u obavljanju dužnosti, na koju ne bi mogli biti imenovani da su javni zvaničnici.

c) Drastično smanjenje godišnjeg budžeta Nezavisne komisije za 2016, 2017. i 2018. godinu u iznosu čak 3 - 4 puta u odnosu na prvi mandat dovelo je u pitanje redovno obavljanje djelatnosti, odnosno funkcije Nezavisne komisije.

d) Članovi Nezavisne komisije ne žele biti odgovorni za praćenje uslova boravka u KPZ-ima, postupanje i poštivanje ljudskih prava pritvorenika i zatvorenika ako ne mogu normalno obavljati svoju zakonsku dužnost na koju su imenovani.

e) Zbog svega navedenog rad Nezavisne komisije se u 2018. godini zasnivao na najavljenim redovnim i posjetama kazneno-popravnim zavodima po pristiglim pritužbama. Također, Nezavisna komisija je na sjednicama u 2018. godini razmatrala i usvojila ukupno 56 tačaka dnevnog reda, a u okviru tekućih pitanja razmatrano je 16 podtačaka. Usvojena su tri zaključka i jedna preporuka. Obradena su i pripremljena 63 akta i predmeta koji su otpremljeni na određene adrese (uprave KPZ-a, Ministarstvo pravde BiH, entitetska ministarstva pravde, određeni zatvorenici i pritvorenici u KPZ-ima i sl.). Nezavisna komisija je u izvještajnom periodu razmatrala i pristigle pritužbe zatvorenika i pritvorenika iz nadležnosti ovog tijela, kojih je u izvještajnom periodu bilo ukupno 15, što je zahtijevalo pismenu korespondenciju s odgovarajućim KPZ-om i nadležnim ministarstvima.

b) Preporuke

Nezavisna komisija predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da usvoji ovaj izvještaj sa sljedećim preporukama čije provođenje je trajan proces, i to:

1. Potrebno je da Vijeće ministara BiH preduzme potrebne i konkretne aktivnosti na puštanju u rad novolizgrađenog Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera Bosne i Hercegovine kako bi se ova državna institucija od posebnog društvenog interesa stavila u rad što prije, a najkasnije u drugoj polovini 2019. godine.

2. Nadležni organi Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH treba da usklade svoje zakonske i druge propise iz ove oblasti sa ZIKS-om BiH, a sve s ciljem jednakog postupanja sa zatvorenicima i pritvorenicima na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

3. Potrebno je da nadležni organi Federacije BiH i Republike Srpske riješe problem zapošljavanja, tj. popunjavanja radnih mjesta u kazneno-popravnim zavodima u BiH koja su ostala upražnjena odlaskom u penziju ili sporazumnim prekidom radnog odnosa, a s obzirom na to da su za ta radna mjesta već predviđena finansijska sredstva u budžetima entiteta. U tom smislu potrebno je da Vijeće ministara BiH i vlade entiteta aktuelne odluke o moratoriju na zapošljavanje ne primjenjuju na kazneno-popravne zavode u BiH.

PREDSJEDNIK NEZAVISNE KOMISIJE

Dr. sc. Mile Lasić

PRILOG: Tabelarni prikaz održanih sjednica u 2018. i prisustvo članova Nezavisne komisije

**TABELARNI PRIKAZ ODRŽANIH SJEDNICA I PRISUSTVO ČLANOVA
NEZAVISNE KOMISIJE U 2018. GODINI**

Broj i datum održavanja sjednice	Ime i prezime člana Nezavisne komisije				
	Mile Lasić	Azra Alajbegović	Brana Spasojević	Aleksandar Faladžić	Vedad Gurda
26. sjednica 29.1.2018.	+	+	+	+	+
27. sjednica 5.2.2018.	+	+	+	+	+
28. sjednica 26.3.2018.	+	+	+	+	+
29. sjednica 18.4.2018.	+	+	+	+	+
30. sjednica 15.5.2018.	+	+	+	+	+
31. sjednica 5.6.2018.	+	+	+	+	+
32. sjednica 12.7.2018.	+	+	+	+	+
33. sjednica 30.8.2018.	+	+	+	+	+
34. sjednica 24.9.2018.	+	+	+	+	+
35. sjednica 25.10.2018.	+	+	+	+	+
36. sjednica 15.11.2018.	+	+	+	+	+
37. sjednica 13.12.2018.	+	+	+	+	+